

Utsikter och insikter

Marie Morin

Tisdag

JAG ÅNGRADE MIG redan när flygbussen lämnade Västerås stadskärna och körde ut på motorvägen. Tegnérlundens nybyggda höghus försvann snabbt bakom mig. När åkrar och enstaka hus avlöste stadsbebyggelsen, ville jag ställa mig upp och ropa till chauffören att stanna.

Jag satt kvar med fötterna en bit ovanför golvet. Min vän Fröding påpekade ofta att jag borde bära med mig en fotpall.

»Vore bra för någon som mäter en och sextio över markytan«, enligt henne.

Jag ångrade att jag gav mig av på resan utan henne och dessutom var jag nervös inför det som väntade, eller rättare sagt, inför det okända.

»Du är inte klok Bellman«, viskade jag ut mot den ljusblå sommarhimlen.

Vid sittplatsen fanns en spak som jag drog i. Jag lutade bakåt och låg där med samma känsla av hjälplöshet som uppstår i en tandläkarstol. Fällde upp sätet igen. En man i ljusblå skjorta och mörk slips tvärs över gången blängde på mig, som om min manöver störde honom i ett svårt tankearbete. Svettdroppar skapade mörkblå kontinenter på hans skjorta och jag noterade förvånat hur han tog av sig skorna och spred en odör av fotsvett i bussen. Jag höll tillbaka lusten att lipa åt honom. Damer fyllda sextiotre lipar inte, hann jag reflektera, innan min tunga ändå gled ut mot fönsterrutan.

Jag log uppmuntrande mot mitt eget ansikte med de blå

ögonen och det korta blonderade håret innan jag lät blicken svepa ut över fälten och skogarna som rusade förbi. Vi körde om en långtradare i rasande fart. Jag blundade, svalde och intalade mig själv att jag var ute på ett äventyr.

»Det blir säkert en fantastisk resa«, hade Fröding sagt två dagar tidigare.

»Vem vet vad som väntar dig? Du kan behöva lite äventyr som pensionär. Vi äldre måste ruskas om då och då, eller hur?« fortsatte hon med ett leende som hotade att spräcka mungiporna.

»Jag avskyr äventyr och dessutom är jag *inte* äldre«, svarade jag.

Fröding naglade fast mig med ögonen:

»Vi är äldre och du tycker om nytt. Du är bara lite trög i starten. Tänk på att du trodde att du avskydde träning. Nu är det du som drar i väg med mig.«

Hon drack av sin öl, kommenterade min packning som jag snart övergav för att i stället sätta mig i soffan mitt emot henne. Enligt min sökning på nätet och besök på fyra olika vädersidor låg en vecka med regn, dimma, solsken, blåst och förmodligen runt fjorton grader framför mig.

»Det hade varit bättre om du hade följt med.«

En munfull kall Chardonnay gav mig lite lugn i kroppen.

»Ja, men nu ska jag åka till Grekland med min dotter. Vi ska njuta sol och värme. Dessutom vill jag inte följa med dig på den här resan. Nej, det här är din resa. Du får berätta när vi ses. Jag kommer hem brunbränd och du vindpinad.«

Jag fick alltså klara mig utan min vän nu.

»Du fixar det här Helga Hansson«, peppade jag mig själv.
»Du är stark Bellman.«

Mitt smeknamn hade fastnat som en häftklammer när mina kollegor ville betona att jag efter fyllda femtiofem var

gammal. Jag blev en tant som gjorde saker *som på Bellmans tid*, när jag antecknade med papper och penna.

Mitt smeknamn påminde mig om en tid med ett sammanhang, en tid med kollegor som jag för alltid ville minnas med ett leende. Statistikern som älskade siffror och därför noterade om någon blev längre i sina klackskor med kommentaren:

»Nu är du allt längre än medellängd, som för kvinnor i din ålder är 166 centimeter.«

Eller juristen som blev så utmattad av sina egna obegripliga utläggningar att han somnade sittande vid skrivbordet. För att inte tala om chefen som fick den nya titeln VC vid en omorganisation, varefter skämt om skit som behövde spolas bort hördes i korridoren där han gick.

Alla dessa kontorsanställda som blev karikatyrer av sina titlar och jobb, precis som jag, Bellman – en riktigt gammal pappersvändare.

Ibland saknade jag mina kollegor, men jag längtade inte tillbaka till ständiga omorganisationer och maktfullkomliga chefer. Jag önskade mig tillbaka till samvaron men ville inte ha det inrutade arbetslivet. Den här resan kanske gav mig en nystart och det var något jag behövde.

Det hade varit enkelt att bli en lat pensionär. Bekvämligheten skapade rutiner i mitt eget lilla universum. Men jag saknade utmaningarna och att skava mig mot andra människor. Varje januari gjorde jag planer för det nya året. Kurser jag planerade att gå, resor jag ville göra och nytt jag tänkte upptäcka. I mars hade jag slagit mig till ro igen.

Den här resan tog mig mot okänd mark och jag behövde det. Det var dags för mig att vidga mina vyer, som uttrycket var. Mina vyer från mitt fönster från Åsgatan behövde verkligen förnyas. Resan var en utmaning att ta sig an.

»För du är inte äldre Bellman, bara något till åren kommen.«

*

DET FÖRSTA BREVET från min kusin anlände i februari 2015. Ett vitt kuvert, poststämplat i Kalmar, och med min adress prydligt skriven på framsidan. Avsändare Birgitta Jönsson, Gillberga by, Öland. Jag drog nu upp brevet ur min väska och läste det ännu en gång:

Hej Helga,

Jag ska gå rakt på sak. Jag tror att du och jag är släkt. Jag har fyllt sextio och som många andra har jag börjat släktforska. Det verkar som om du och jag är kusiner. Min mor och din mor var alltså systrar. Även om man kan undra över systerskapet . . .

Min mor pratade ofta om sin syster under sina sista år. Då, för mer än tjugo år sedan, ville jag söka upp min moster, denna kvinna som jag fick höra talas om. Ja, jag ville träffa henne, tala med henne och ställa mina frågor, men livet kom emellan och det blev inte av. Det är möjligt att min mor nämnde dig, en systerdotter, men det fastnade inte. Jag växte helt enkelt upp utan bilder av att det fanns en kusin. Du dök upp när jag började sortera i gamla papper efter mor. Du vet hur kartonger kan bli stående ibland.

I alla fall har jag forskat fram att min moster, Astrid Ingrid Tomasson dog 2007. Stämmer det?

Min mor Gurli var tio år yngre och dog redan 1991. De två systrarna är båda födda i Lundby församling och växte upp tillsammans, men som vuxna hade de

inte mycket kontakt, i alla fall inte efter 1953, så vitt jag kan läsa ut av det mor lämnade efter sig.

Jag vet naturligtvis inte om du är min kusin, dotter till Astrid, men om du är det tycker jag att vi ska ses. Visst kan man tycka att jag har väntat länge, men det kan man inte göra något åt. Även om jag aldrig kom till skott med att söka upp min mors syster, så är du hennes dotter. Ska vi ses kusin?

Min mor efterlämnade en del som du kanske vill kika på? Du gör vad du vill med detta brev. Du kanske är fel person? Eller rätt? Om du är rätt person, om vi är kusiner, vill jag verkligen träffa dig. Skriv till mig, så kan något bestämmas.

Du når mig på adressen i slutet av brevet.

Vänligen

Birgitta Jönsson, Gillberga by, Öland

Jag stoppade ner brevet i sitt kuvert och la det i knäet. Jag mindes hur jag hade läst det om och om igen. Det skapade en massa frågor. Det var som om Birgittas brev visade på en dörr som jag inte visste existerade, ändå blev den självklar när man upptäckte den.

Mamma nämnde aldrig sin syster för mig. Jag var visserligen pappas flicka när jag växte upp. Det var han och jag som gjorde saker tillsammans. Jag var ett barn som helst var i båten med pappa. När vi hängde ut fendrarna för kvällen hände det att han nämnde sin pappa och hur de fiskade tillsammans och han skakade på huvudet åt att jag inte fick träffa hans föräldrar eftersom de dog strax innan min ettårsdag. De blev snart till två personer på ett svartvitt fotografi som stod på pappas lilla sekretär, där han satt och betalade räkningar medan han bolmade på sin pipa.

Mamma och jag pratade. Ofta och länge. Inte om praktiska saker, som om en fender verkligen hängde rätt, utan om värderingar, om rätt och fel.